

Олег Натаров,

молодший науковий співробітник,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

e-mail: big-olegnat@bigmir.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1183-2323>

Web of Science Researcher ID: HDN-8208-2022

АКТИВІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (НА ПРИКЛАДІ СІАЗ НБУВ)

У статті на прикладі діяльності Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського із забезпечення користувачів матеріалами суспільно значущої тематики висвітлено роль бібліотек як інформаційно-комунікаційних установ в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. Наголошено на актуальності інформування владних структур та громадськості про дослідження та розробки українських вчених, передусім ті, які пов'язані зі зміцненням обороноздатності і безпеки держави, науковим супроводом та пошуком розв'язання проблем відновлення та розвитку економіки України у воєнний і післявоєнний періоди.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційна діяльність, українські вчені, НАН України, воєнний стан, наукові бібліотеки, СІАЗ.

Постановка проблеми. Повномасштабне російське вторгнення в Україну поставило українську науку на межу виживання. Частина наукового потенціалу нашої держави опинилася на тимчасово окупованій території. Постраждала інфраструктура багатьох наукових установ, особливо значних руйнувань зазнали деякі установи в прифронтових регіонах. З районів бойових дій значна кількість науковців мусила евакуюватись у західні регіони України або виїхати за кордон; станом на січень 2023 р. додому не повернулися близько 9 % науковців [1]. «Фактично російська агресія цілеспрямовано знищує науку в Україні як фах, життєво важливу підвалину української державності, запоруку повоєнної відбудови. Сцієнтицид як складник геноциду – ось стратегія дій російських загарбників» [2].

За цих обставин серед найбільш виражених потреб українських науковців, пов'язаних з науковою діяльністю, згідно з результатами онлайн-опитування, проведеного у квітні 2022 р., респонденти назвали «доступ до інформації та даних, а також наукової літератури, необхідність комунікації з командою/колегами дослідниками, а також – участь у наукових проєктах, які можна було б виконувати саме зараз» [3].

Не менш важливим питанням, яке в умовах війни, яка триває, порушують представники вітчизняної академічної наукової спільноти, є питання про роль науки загалом і Національної академії наук України (далі – НАН України, Академія) зокрема у післявоєнній відбудові країни, що потрібно зробити Академії як найвищій науковій організації, щоб довести державі і суспільству свою спроможність виконувати складні завдання з переведення української економіки на інноваційні рейки розвитку, а також за яких умов матиме підстави для успіху реформа наукового сектору [4, 3].

У цьому контексті сьогодні особливо важливим видається інформування владних структур та громадськості про дослідження та розробки українських вчених, передусім ті, які пов'язані зі зміцненням обороноздатності і безпеки держави, науковим супроводом та пошуком розв'язання проблем відновлення та розвитку економіки України у воєнний і післявоєнний періоди.

Слід зазначити, що висвітлення відповідних питань перебуває у центрі уваги як керівництва держави, так і наукової спільноти.

Так, з метою донесення до широких кіл громадськості інформації про діяльність НАН України в умовах воєнного стану, на виконання доручення заступника керівника Офісу Президента України у травні 2022 р. Президія Академії прийняла постанову «Про активізацію комунікаційної діяльності НАН України в умовах воєнного стану». Президія постановила «вважати висвітлення заходів, спрямованих на зміцнення обороноздатності і безпеки держави, посилення стійкості українського суспільства, протидію антиукраїнській пропаганді, відновлення та розвиток України у воєнний і післявоєнний періоди одним з найважливіших напрямів комунікаційної діяльності НАН України» [5].

Секціям, відділенням, регіональним науковим центрам і науковим установам Академії було доручено оперативно надавати до групи науково-аналітичного забезпечення комунікаційної діяльності НАН України, що виконує функції пресслужби, інформацію про:

– важливі фундаментальні та прикладні наукові дослідження і дослідження, результати яких можуть бути використані для зміцнення обороноздатності та безпеки країни й відновлення в повоєнний час економіки;

- спільні заходи з національними галузевими академіями наук України, закладами вищої освіти України, зарубіжними партнерами;
- благодійну та волонтерську діяльність співробітників Академії в інтересах Збройних сил України і територіальної оборони.

Також постановою передбачено, що науково-організаційний відділ Президії НАН України (Сектор зведеного планування) має забезпечити подання до Офісу Президента України раз на два тижні стислої інформації про важливі події, організовані та проведені науковими установами НАН України [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ролі бібліотек у комунікаційних процесах сьогодні привертають увагу багатьох дослідників, серед яких В. Горовий [6], Т. Гранчак [7], І. Давидова [8], О. Клименко [9], В. Копанєва [10], О. Пастушенко [11], Л. Сісіна [12], О. Сокур [9], Г. Шемаєва [13].

У свою чергу особливості діяльності бібліотечних установ України в умовах російського повномасштабного вторгнення дослідили такі науковці, як Н. Аксьонова [14], О. Аулін [15], В. Горовий [16], С. Горова [17], О. Желай [18], А. Потіха [19] та ін.

Разом із тим продовження бойових дій, надзвичайно важлива роль науки в умовах воєнного стану та післявоєнний період, зокрема роль медійної складової науки в цій війні [20], а також роль бібліотек як центрів накопичення, обробки інформації та передачі її користувачам [19, с. 56] актуалізує дослідження діяльності бібліотечних установ в умовах воєнного протистояння.

Метою статті є дослідження досвіду СІАЗ НБУВ як прикладу ефективної організації інформаційно-комунікаційної діяльності в умовах воєнного стану (що може бути корисним для інших інформаційно-аналітичних служб, бібліотек тощо).

Методи дослідження. При підготовці статті автором задіяно метод case study (на прикладі СІАЗ), а також описовий метод.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах стрімкого розвитку інформаційного суспільства посилюється роль бібліотек як комунікаційних установ.

Так, закріплюючи за бібліотеками України роль базового елемента культурної, наукової, освітньої, інформаційної інфраструктури держави, «Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року “Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України”» (далі – Стратегія) одним із стратегічних напрямів розвитку бібліотечної справи визначає розвиток ефективних комунікацій. Реалізація цього напрямку перед-

бачає створення системи ефективної внутрішньої та зовнішньої комунікації для розвитку партнерства, просування спільних цінностей та досягнення стратегічних результатів. Досягнення зазначеної мети передбачає вжиття таких заходів, як:

- налагодження ефективної комунікації між бібліотечною спільнотою і органами державної влади та органами місцевого самоврядування;
- налагодження ефективної міжвідомчої комунікації між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, які мають у своєму підпорядкуванні бібліотеки, які суттєво впливають на бібліотечно-інформаційну галузь;
- удосконалення внутрішньої професійної комунікації;
- налагодження ефективної міжсекторальної комунікації;
- удосконалення зовнішньої комунікації з територіальними громадами та суспільством у цілому;
- розвиток міжнародних професійних зв'язків [21].

Стратегія також відзначає важливу роль, яку бібліотеки України відіграють у розвитку інформаційної та мовної культури суспільства, патріотичного виховання, формування стійкого інтересу до вивчення та розуміння національної історії та культури. Особливої актуальності ця роль набуває сьогодні, під час широкомасштабної війни, яка «сколихнула Україну і спонукала владу й український народ згуртуватися, мобілізуватись, усвідомити свою ідентичність, національну унікальність і самодостатність та здивувати самих себе і світ» [22], а вітчизняну бібліотечну спільноту підштовхнула активізувати роботу з організації заходів, спрямованих на утвердження української національної та громадянської ідентичності [19, с. 64–66; 22; 23].

Як соціально-комунікативні структури розглядають бібліотечні установи сучасні українські дослідники [24, с. 3; 25, с. 92; 8; 9, с. 24; 11, с. 17; 12, с. 277]. Так, І. Давидова зазначає, що «для більшості фахівців є очевидним, що сучасна бібліотека виступає як певна комунікаційна структура, діяльність якої має документно-комунікаційну сутність, пов'язану з документальними фондами, ресурсами, системою інформаційного сервісу. Бібліотека виступає базовою соціально-комунікативною структурою, яка концентрує комунікаційну культуру суспільства і забезпечує комунікаційні процеси з використанням документів, інформації і знань» [8].

При цьому не можемо не приєднатися до погляду тих дослідників, які в умовах розвитку суспільства знань відводять особливе місце місці наукових бібліотек, розглядаючи інформаційно-комунікаційну діяльність наукової бібліотеки «як комплекс взаємопов'язаних процесів, спрямованих на

створення інформаційних ресурсів, популяризації знання в суспільстві та надання бібліотечно-інформаційних послуг із метою задоволення інформаційно-знанневих потреб користувачів» [26, с. 27]. Як зазначає В. Горовий, «присутність наукових бібліотек, тісно пов'язаних з академічною наукою, в соціальних інформаційних комунікаціях сприяє поліпшенню наповнення цих комунікацій якісною науковою, науково-популярною інформацією, збагаченню суспільної свідомості здобутками вітчизняної науки» [6, с. 7].

Водночас автори монографії «Бібліотеки у формуванні інформаційного ресурсу стратегічних комунікацій українського суспільства» зауважують, що «за умови розвитку сучасних бібліотек як інформаційних центрів різноманітних громад – від місцевих до наукових тощо», як ефективний чинник підтримки комунікації між владою і громадянським суспільством можна розглядати бібліотечні аналітичні структури [27, с. 156].

Загалом варто наголосити, що на сьогодні в Україні утвердилося сприйняття інформаційно-аналітичної діяльності як невід'ємної складової науково-інформаційної роботи бібліотек, а інформаційно-аналітична продукція стала важливим засобом комунікації між бібліотекою та читачем – споживачем інформації [28, с. 13; 29, с. 54; 30, с. 58–59; 31].

Треба також зазначити, що під час широкомасштабної агресії проти України «...значно посилюється роль бібліотечно-інформаційних центрів на кшталт НБУВ, які мають інформаційно-аналітичні ресурси, здатні протидіяти розповсюдженню наративів суперника, а також формувати й поширювати національний наратив України» [15, с. 43].

Приклад активізації комунікаційної діяльності між бібліотекою та користувачами в умовах воєнного стану демонструє досвід таких структурних підрозділів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, як Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади, Національна юридична бібліотека та Фонд Президентів України.

Зокрема, інформаційну підтримку органів державної влади України забезпечує СІАЗ – науково-дослідний підрозділ, фахівці якого сьогодні досліджують:

- особливості формування національного інформаційного простору та розвитку і функціонування соціальних комунікацій;
- шляхи впровадження електронних інформаційних технологій у бібліотечній сфері; специфіку формування оптимальних обсягів інформаційно-інтелектуального ресурсу для суб'єктів, що беруть участь у процесі прийняття управлінських рішень;
- технології удосконалення комунікації між громадянським суспіль-

ством і владними структурами, зокрема участі у розвитку інформаційної інфраструктури електронного урядування в Україні вітчизняних бібліотек; – проблеми удосконалення інформаційно-аналітичної роботи бібліотек та моніторингу наукових комунікацій і формування джерельної бази для оцінювання результативності дослідницької діяльності в Україні.

На сьогодні пріоритетними напрямками розвитку структурного підрозділу є: використання новітніх інформаційних технологій, передових методів моніторингу й обробки інформації; посилення аналітичної і прогностичної складової в інформаційно-аналітичних матеріалах; розроблення теоретичних та науково-практичних питань бібліотечного обслуговування на основі впровадження електронних інформаційних технологій. При цьому важливим науково-прикладним завданням СІАЗ є вивчення сучасних наукових підходів до збереження бібліотеками інформації інтернет-середовища та збереження широкого спектра інтернет-інформації соціально-політичного, правового і економічного спрямування шляхом її консолідованого представлення в інформаційно-аналітичних продуктах [32].

Так, в умовах дії правового режиму воєнного стану робота співробітників СІАЗ була спрямована на оперативне забезпечення користувачів, зокрема владних структур, матеріалами суспільно значущої тематики, підвищення ефективності використання інформаційного ресурсу бібліотеки, урізноманітнення форм інформаційно-аналітичної роботи. З цією метою випускалися, зокрема, такі інформаційно-аналітичні видання:

- «Україна: події, факти, коментарі»: інформаційно-аналітичний журнал, присвячений висвітленню та аналізу найактуальніших подій суспільного життя в економічній, політичній та соціальних сферах, проблемам ефективності державотворчого процесу в Україні та розвитку місцевого самоврядування, публікуванню довідкової інформації та актуальних бібліографічних матеріалів, орієнтованих на управлінські структури (рис. 1). Постійними рубриками журналу є: «Політичні акценти», «Економічний ракурс», «Наука – суспільству», «Проблеми розвитку соціальних комунікацій», «До уваги держслужбовця».

Наприклад, у рубриці «Наука – суспільству» висвітлюється робота й досягнення установ НАН України, питання міжнародного співробітництва в галузі науки і освіти, перспективних напрямів розвитку української науки, практичного впровадження науково-дослідних і проєктно-технічних напрацювань, інноваційних розробок і технологій, охорони здоров'я, взаємовідносин науки та влади тощо.

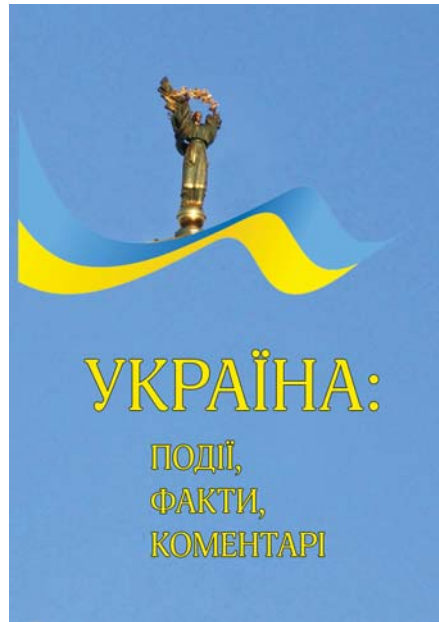

Рис. 1. Інформаційно-аналітичний журнал «Україна: події, факти, коментарі».
Джерело: <https://nbuviar.gov.ua/siaz/informatsiino-analitychna-produktsiia-siaz/ukraina-podii-fakty-komentari>

● «Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс»: інформаційно-аналітичний бюлетень матеріалів засобів масової інформації, у якому висвітлюються питання підвищення ефективності наукової діяльності, перебіг реформування української науки та популяризації науки в українському суспільстві, її внесок у суспільний розвиток та підвищення обороноздатності країни, подається інформація про міжнародне наукове співробітництво, здобутки вітчизняної науки та досвід розвитку наукових досліджень за рубежом. Також аналізуються публікації про проблеми цифрової трансформації суспільства, впровадження інноваційної моделі економіки, сучасні аспекти наукової цифрової комунікації, висвітлюється роль бібліотек у науковому процесі.

Слід зазначити, що особлива увага у виданні приділяється висвітленню інформації про важливі фундаментальні та прикладні наукові дослідження, результати яких можуть бути використані для зміцнення обороноздатності

та безпеки України, бачення науковою спільнотою шляхів повоєнного відновлення нашої держави (рис. 2).

Рис. 2. Українські вчені створили унікальну технологію виробництва «прозорої броні» [33, с. 13]

Рис. 3. Проектний офіс Львівської політехніки пропонує до уваги науковців конкурс військового спрямування від Європейського оборонного фонду – «Інноваційні технології для адаптивного маскуванню» [34, с. 25]

Крім того, у бюлетені докладно висвітлюються питання міжнародного наукового співробітництва, зокрема підтримці України з боку міжнародної наукової спільноти, яка з цією метою започатковує різноманітні програми та ініціативи, у тому числі у сфері військової тематики (див. рис. 3).

● «Інформаційні можливості подолання стресу»: інформаційно-аналітичний бюлетень на базі оперативної інформації, орієнтований на можливість використання акумульованої бібліотечними установами електронної інформації при організації допомоги громадянам України в боротьбі зі стресовими проявами, зумовленими війною в Україні (рис. 4).

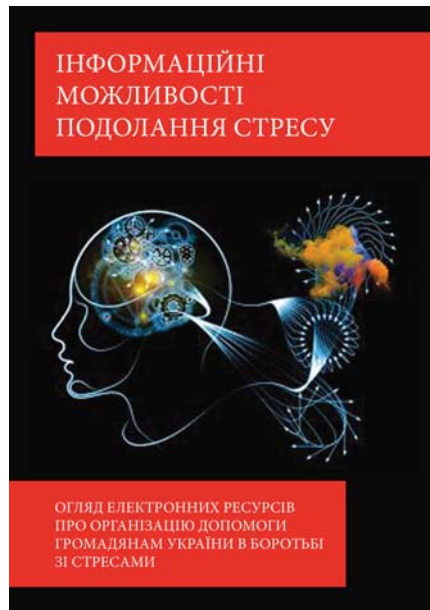

Рис. 4. Інформаційно-аналітичний бюлетень «Інформаційні можливості подолання стресу».

Джерело: <https://nbuviap.gov.ua/siaz/informatsiino-analitychna-produktsiia-siaz/informatsiini-mozhlyvosti-podolannia-stresu>

Слід зазначити, що основним критерієм подання матеріалів є їх практична цінність для постраждалого населення. Зокрема, у виданні висвітлюється інформація про соціальні наслідки посттравматичного стресового розладу (ПТСР) серед військовослужбовців чи цивільного населення, постраждалого від бойових дій; докладно аналізується місія

бібліотеки та приклади сервісних послуг з підтримки постраждалих від кризових ситуацій: надання інформації про законодавче забезпечення постраждалих від стресу, державні програми та волонтерські й громадські організації, що забезпечують реабілітацію і підтримують постраждалих; про організацію в бібліотеках зустрічей із представниками владних структур, психологами, юристами та іншими фахівцями для різнопланових консультацій та розв'язання проблем громадян, які перебувають у стресових ситуаціях через втрату рідних, відсутність житла, роботи тощо (рис. 5).

Рис. 5. UNFPA надає соціально-психологічні послуги постраждалим, які пережили насильство, у 13 містах України [35, с. 243]

Узагальнення результатів моніторингу для бюлетеня мають на меті доповнити наявну інформаційну базу щодо ситуації з допомогою в подоланні ПТСР та прийнятті відповідних управлінських рішень для підвищення ефективності цієї допомоги [18, с. 130–131].

Необхідно підкреслити, що оперативне представлення доробку інформаційно-аналітичних підрозділів НБУВ відбувається на консолідованому інформаційному ресурсі «Центр досліджень соціальних комунікацій» (ЦДСК, <http://nbuviar.gov.ua/>) (рис. 6) та в соціальних мережах.

Треба зазначити, що з урахуванням набутого досвіду, розвиток ЦДСК на нинішньому етапі його функціонування відбувається в таких напрямках:

- концентрація й систематизація інформації про всі сторони діяльності інформаційно-аналітичних підрозділів;
- вчасне забезпечення партнерів, замовників та користувачів повною й достовірною інформацією;
- забезпечення ефективної взаємодії підрозділів і служб, підвищення результативності їх роботи;
- інтенсифікація внутрішнього корпоративного інформаційного обміну;
- підвищення авторитету НБУВ як в Україні, так і за кордоном [36, с. 91].

Рис. 6. Головна сторінка ЦДСК. Джерело: <https://nbuviap.gov.ua/>

Рис. 7. Анонс до випуску інформаційно-аналітичного бюлетеня «Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс» зі сторінки СІАЗ у фейсбук.

Джерело: <https://www.facebook.com/siazua>

Свою чергою розміщення матеріалів інформаційно-аналітичних видань названих вище підрозділів НБУВ у соціальних мережах можна розглядати як ще один приклад ефективної діяльності в напрямі налагодження комунікації між бібліотекою та користувачами. «Соціальні мережі в наш час створили умови для формування нової тенденції побудови взаємовідносин з партнерами, колегами, користувачами. Більше того, технології соціальних мереж є практичною реалізацією потреб нового інформаційного суспільства в механізмах інформаційного забезпечення його структур, що створюються протягом останнього часу» [37, с. 45].

Так, сьогодні структурні підрозділи НБУВ активно використовують соціальну мережу «Фейсбук» як інструмент комунікації, важливий мережевий канал для поширення інформації, засіб ефективної взаємодії з потенційними споживачами ресурсів та послуг (див. рис. 7).

Підсумовуючи, можна зробити такі *висновки*.

Будучи одним із базових елементів культурної, наукової, освітньої та інформаційної інфраструктури держави, бібліотечні установи в умовах дії правового режиму воєнного стану продовжують відігравати роль провідних центрів соціальних комунікацій. При цьому під час широкомасштабної російської агресії проти України та посилення інформаційного протистояння суттєво зросла роль бібліотечно-інформаційних центрів на зразок НБУВ, які, використовуючи у своїй діяльності новітні інформаційні технології, передові методи моніторингу й обробки інформації, посилюючи прогнозу складову в інформаційно-аналітичних матеріалах, здатні протидіяти негативним інформаційним впливам агресора в національному інформаційному просторі України.

Приклад активізації комунікаційної діяльності між бібліотекою та користувачами в умовах воєнного стану прослідковується зокрема в діяльності такого структурного підрозділу НБУВ як СІАЗ. Так, під час широкомасштабної російської агресії проти України робота співробітників СІАЗ була спрямована на оперативне забезпечення користувачів, зокрема владних структур, матеріалами суспільно значущої тематики, шляхом їх консолідованого представлення в інформаційно-аналітичних продуктах.

Зважаючи на виняткову роль науки в умовах воєнного стану та післявоєнний період, особливо важливим видається висвітлення для широкого загалу на шпальтах таких інформаційних проєктів, як «Україна: події, факти, коментарі» та «Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс» інформації про дослідження та розробки українських вчених, передусім ті, які пов'язані зі зміцненням обороноздатності і безпеки держави, науковим супроводом та пошуком розв'язання проблем віднов-

лення та розвитку економіки України у воєнний і післявоєнний періоди; міжнародне наукове співробітництво, зокрема підтримку України з боку міжнародної наукової спільноти, яка з цією метою започатковує різноманітні програми та ініціативи; підвищення ефективності наукової діяльності та перебіг реформування української науки тощо.

Принагідно варто сказати, що представлена в названих інформаційно-аналітичних продуктах СІАЗ інформація про діяльність українських вчених в умовах воєнного стану засвідчила: українська наукова спільнота продовжує сумлінно працювати задля зміцнення обороноздатності та безпеки держави, посилення стійкості українського суспільства, відновлення й розвитку України у воєнний і післявоєнний періоди.

Подальші розвідки дослідження плануємо спрямувати на вивчення зарубіжного досвіду діяльності аналітичних та дослідницьких структур провідних бібліотек світу в умовах воєнних дій.

Список бібліографічних посилань

1. Галата С. Реформа Національних академій: що зроблено? *Світ*. 2023. 5 берез. URL: <http://surl.li/fshlb>
2. Закликаємо до жорсткіших наукових санкцій щодо Росії. *Національна академія наук України : вебсайт*. 2022. 29 груд. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=9728>
3. Шулікін Д. Науковці під час війни: виявити потреби і впоратись з викликами. *Світ*. 2022. 27 черв. URL: <http://surl.li/fslzx>
4. Локтев В. М. Наука і перемога, або війна як casus belli наукових реформ. *Вісн. Нац. акад. наук України*. 2022. Вип. 6. С. 27–40. <https://doi.org/10.15407/visn2022.06.027>
5. Про активізацію комунікаційної діяльності НАН України в умовах воєнного стану: Постанова президії Національної академії наук України від 11.05.2022 № 135. *Національна академія наук України : офіц. вебсайт*. URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2022/05/220519091152624-6608.pdf>
6. Горюхов В. М. Стратегічні комунікації в науково-інформаційному процесі сучасності. *Вісн. Нац. акад. наук України*. 2021. Вип. 3. С. 3–9. <https://doi.org/10.15407/visn2021.03.003>
7. Гранчак Т. Ю. Бібліотека в політичній комунікації. *Вісн. Нац. акад. наук України*. 2012. Вип. 10. С. 67–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2012_10_8
8. Давидова І. Бібліотека як комунікаційна система. *Місце і роль*

бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21–23 жовт. 2014 р.). URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/312>

9. Клименко О., Сокур О. Бібліотеки НАН України в системі наукових комунікацій. *Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Третьої міжнар. наук. конф.* (Київ, 14–16 трав. 2020 р.). Київ, 2020. С. 23–25. URL: <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/information-komunikation.pdf>

10. Копанєва В. Бібліотека в системі наукової електронної комунікації. *Бібл. вісн.* 2007. Вип. 5. С. 3–9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2007_5_1

11. Пастушенко О. В. Бібліотека як комунікаційна установа в інформаційному просторі та розвиток функцій ресурсної бази науки. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* 2016. Вип. 1. С. 16–24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2016_1_5

12. Сісіна Л. Комунікативний простір бібліотеки початку ХХІ ст. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського.* 2020. Вип. 60. С. 276–294. <https://doi.org/10.15407/np.60.276>

13. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій : монографія. Харків : ХДАК, 2008. 289 с.

14. Аксьонова Н. Бібліотерапія як напрям діяльності бібліотек в умовах російсько-української війни. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського.* 2022. Вип. 64. С. 107–119. <https://doi.org/10.15407/np.64.107>

15. Аулін О. Специфіка бібліотечно-інформаційної діяльності під час воєнного конфлікту. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського.* 2022. Вип. 64. С. 43–54. <https://doi.org/10.15407/np.64.043>

16. Горовий В. Особливості використання електронних ресурсів національних бібліотек в умовах воєнного протистояння. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського.* 2022. Вип. 64. С. 11–27. <https://doi.org/10.15407/np.64.011>

17. Горова С. Маніпулятивні технології в умовах сьогодення та проблеми їх нейтралізації. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського.* 2022. Вип. 64. С. 72–81. <https://doi.org/10.15407/np.64.074>

18. Желай О. Діяльність аналітичних та дослідницьких структур провідних бібліотек світу в кризові періоди: СІАЗ, СРР, RLRB та інші. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського.* 2022. Вип. 64. С. 120–139. <https://doi.org/10.15407/np.64.120>

19. Потіха А. Діяльність бібліотек України в умовах російської воєнної агресії. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського.* 2022. Вип. 64. С. 55–73. <https://doi.org/10.15407/np.64.055>

20. Відкритий лист науковців України та діаспори. *Національний фонд досліджень України : вебсайт*. 2023. 13 лют. URL: <https://nrfu.org.ua/en/news-en/an-open-letter-from-scientists-of-ukraine-and-diaspora/>

21. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 219-р. *Верховна Рада України. Законодавство України : вебпортал*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-p>

22. Лагута Л. Патріотизм без пафосу. *Публічна бібліотека об'єднаної територіальної громади : блог Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого*. 2023. 17 січ. URL: <https://oth.nlu.org.ua/?p=7035>

23. Робота бібліотекарів Дніпропетровщини в умовах російсько-української війни. *Українська бібліотечна асоціація : вебпортал*. 2022. 9 трав. URL: <http://surl.li/fwaei>

24. Бібліотека ВНЗ на новому етапі розвитку соціальних комунікацій : монографія / за ред. В. О. Ільганаєвої, Т. О. Колесникової. Дніпропетровськ : Вид-во Маковецький. 2010. 200 с.

25. Гранчак Т. Ігрові технології як інноваційний інструмент формування бібліотечно-інформаційного середовища управління знаннями. *Наука та інновації*. 2019. № 15 (2). С. 91–104. <https://doi.org/10.15407/scine15.02.083>

26. Інформаційно-комунікаційна діяльність наукових бібліотек в умовах розвитку суспільства знань : монографія / О. М. Василенко [та ін.] ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2017. 410 с.

27. Бібліотеки у формуванні інформаційного ресурсу стратегічних комунікацій українського суспільства : монографія / В. М. Горовий [та ін.] ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2021. 220 с.

28. Онищенко О. Бібліотеки в цифровому середовищі: курс на індивідуальний інтегрований сервіс. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2019. Вип. 53. С. 9–18.

29. Гранчак Т. Науково-дослідна діяльність інформаційно-аналітичних підрозділів національних бібліотек у розвитку національного інформаційного суверенітету. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2015. Вип. 41. С. 39–53.

30. Пальчук В. Інформаційно-аналітичні технології бібліотек у розвитку стратегічних комунікацій. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2019. Вип. 53. С. 53–65. <https://doi.org/10.15407/np.53.053>

31. Зозуля С. Інформаційно-аналітична діяльність освітянських бібліотек: стан і перспективи. *Електронна бібліотека НАПН України*. 2015. 26 січ. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/7999/>

32. СІАЗ про нас. *Центр досліджень соціальних комунікацій*. URL: <http://nbuviar.gov.ua/siaz/pro-nas-siaz>

33. Українські вчені створили унікальну технологію виробництва «прозорої броні». *Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс*. 2022. Вип. 9. С. 13. URL: https://nbuviar.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/shliahi_rozvv_nauki/nauka09.2022.pdf

34. Проектний офіс пропонує до уваги політехніків грантовий конкурс «Інноваційні технології для адаптивного маскування». *Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс*. 2022. Вип. 7. С. 25. URL: https://nbuviar.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/shliahi_rozvv_nauki/nauka07.2022.pdf

35. UNFPA надає соціально-психологічні послуги постраждалим, які пережили насильство, у 13 містах України. *Інформаційні можливості подолання стресу*. 2022. Вип. 4. С. 242–244. URL: https://nbuviar.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/inf_moz_pod_stresy/2022_Stres_4.pdf

36. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського в науково-інформаційному просторі (2000–2018) / В. М. Горовий, В. В. Струнгар, К. В. Лобузін та ін. ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2019. 344 с.

37. Горовий В. Соціальні мережі як інструмент суспільної консолідації. *Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс*. 2023. Вип. 1. С. 44–51. URL: https://nbuviar.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/shliahi_rozvv_nauki/nauka01.2023.pdf

References

1. Halata, S. (2023). Reforma Natsionalnykh akademii: shcho зроблено? [Reform of the National Academies: what has been already done?]. *Svit – Svit* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://surl.li/fshlb>

2. Zaklykaiemo do zhorstkishykh naukovykh sanktsii shchodo Rosii [We call for tougher science sanctions against Russia]. *Natsionalna akademiia nauk Ukrainy: vebсайт – The National Academy of Sciences of Ukraine: official website*. (2022) [in Ukrainian]. Retrieved from <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=9728>

3. Shulikin, D. (2022). Naukovtsi pid chas viiny: vyiyavty potreby i vporatyt z vyklykamy [Scientists during the wartime: to identify needs and to meet challenges]. *Svit – Svit* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://surl.li/fshlb>

4. Loktev, V. (2022). Nauka i peremoha, abo viina yak casus belli naukovykh reform [Science and victory, or war as a casus belli of scientific reform]. *Visnyk*

Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine, 6, 27–40 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/visn2022.06.027>

5. Pro aktyvizatsiiu komunikatsiinoi diialnosti NAN Ukrainy v umovakh voiennoho stanu: Postanova prezydii Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy [On the activation of communication activities of the National Academy of Sciences of Ukraine under martial law / Resolution of the Presidium of the National Academy of Sciences of Ukraine No. 135 dated May 05, 2022]. *Natsionalna akademiia nauk Ukrainy: vebseit – The National Academy of Sciences of Ukraine: website*. (2022) [in Ukrainian]. Retrieved from <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2022/05/220519091152624-6608.pdf>

6. Horovyi, V. M. (2021). Stratehichni komunikatsii v naukovoinformatsiinomu protsesi suchasnosti [Strategic communications in the scientific and information process of modernity]. *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine*, 3, 3–9 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/visn2021.03.003>

7. Granchak, T. Yu. (2012). Biblioteka v politychnii komunikatsii [Library in political communication]. *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine*, 10, 67–72 [in Ukrainian]. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2012_10_8

8. Davydova, I. (2014, October). Biblioteka yak komunikatsiina systema [Library as a communication system]. *International scientific conference «Place and role of libraries in the development of the national information space»* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/312>

9. Klymenko, O., Sokur, O. (2020, May). Biblioteky NAN Ukrainy v systemi naukovykh komunikatsii [Libraries of the National Academy of Sciences of Ukraine in the system of scientific communications]. *International Scientific Conference «Information, Communication and Knowledge Management in a Globalized World: Proceedings of the Third International Scientific Conference»*. (pp. 23–25). Kyiv [in Ukrainian]. Retrieved from <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/information-komunikation.pdf>

10. Kopaneva, V. (2007). Biblioteka v systemi naukovoii elektronnoi komunikatsii [Library in the system of scientific electronic communication]. *Biblioteknyi visnyk – Library Bulletin*, 5, 3–9 [in Ukrainian]. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2007_5_1

11. Pastushenko, O. V. (2016). Biblioteka yak komunikatsiina ustanova v informatsiinomu prostori ta rozvytok funksiiv resursnoi bazy nauky [Library as a communicational institution in the space of information and development of functions of the resource base of science]. *Bibliotekoznavstvo*.

Dokumentoznavstvo. Informolohiia – Library Science. Record Studies. Informology, 1, 16–24 [in Ukrainian]. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2016_1_5

12. Sisina, L. (2020). Komunikatyvnyi prostir biblioteky pochatku XXI st. [Library Communicative Space in the beginning of the XXI century]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, 60*, 276–294 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.60.276>

13. Shemaieva, H. V. (2008). Elektronni resursy bibliotek v systemi naukovykh komunikatsii [Electronic resources of libraries in the system of scientific communications]. Kharkiv [in Ukrainian].

14. Aksyonova, N. Biblioterapiia yak napriam diialnosti bibliotek v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny [Bibliotherapy as a Direction of Library Activity under the Russian-Ukrainian War]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, 64*, 107–119 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.107>

15. Aulin, O. Spetsyfika bibliotechno-informatsiinoi diialnosti pid chas voiennoho konfliktu [Specificity of library and information activity during the military conflict]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, 64*, 43–54 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.043>

16. Horovyi, V. (2022). Osoblyvosti vykorystannia elektronnykh resursiv natsionalnykh bibliotek v umovakh voiennoho protystoiannia [Peculiarities of using Electronic Resources of National Libraries under Military Confrontation]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, 64*, 11–27 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.011>

17. Horova, S. Manipulyativni tekhnolohii v umovakh sohodennia ta problemy yikh neutralizatsii [Manipulative Technologies under Today's Conditions and Problems of their Neutralization]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, 64*, 72–81 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.074>

18. Zhelai, O. Diialnist analitychnykh ta doslidnytskykh struktur providnykh bibliotek svitu v kryzovi periody: SIAZ, CPR, RLRB ta inshi [Activities of Analytical and Research Structures of the World's Leading Libraries in Times of Crisis: SIAS, CPR, RLRB and others]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, 64*, 120–139 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.120>

19. Potikha, A. Diialnist bibliotek Ukrainy v umovakh rosiiskoi voiennoi ahresii [Activities of Ukrainian Libraries in the Conditions of Russian Military Aggression]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 64, 55–73 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.64.055>

20. Vidkrytyi lyst naukovtsiv Ukrainy ta diaspori [An open letter from scientists of Ukraine and diaspora]. *Natsionalnyi fond doslidzhen Ukrainy : vebсайт – National Research Foundation of Ukraine: website*. (2023) [in Ukrainian]. Retrieved from <https://nrfu.org.ua/en/news-en/an-open-letter-from-scientists-of-ukraine-and-diaspora/>

21. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Stratehii rozvytku biblioteknoi spravy na period do 2025 roku “Iakisni zminy bibliotek dlia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy”» [The development strategy of library for the period up to 2025 “Qualitative changes in libraries for the Sustainable Development of Ukraine”]. (2016). *Verkhovna Rada Ukrainy: vebсайт – Verkhovna Rada of Ukraine: website* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-p>

22. Laguta, L. (2023). Patriotyzm bez pafosu [Patriotism without pathos]. *Publichna biblioteka ob’iednanoi terytorialnoi hromady: bloh Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho – Public Library of the United Territorial Community: Blog of the Yaroslav Mudryi National Library of Ukraine* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://oth.nlu.org.ua/?p=7035>

23. Robota bibliotekariv Dnipropetrovshchyny v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny [Work of librarians of the Dnipropetrovsk region under conditions of the Russian-Ukrainian war]. *Ukrainska bibliotekna asotsiatsiia: vebportal – Ukrainian Library Association: webportal*. (2022) [in Ukrainian]. Retrieved from <http://surl.li/fwaei>

24. Ilganaeva, V. O., Kolesnikova, T. O. et al. (2010). Biblioteka VNZ na novomu etapi rozvytku sotsialnykh komunikatsii [Library of a higher educational institution at new stage of social communications development]. Dnipropetrovsk [in Ukrainian].

25. Hranchak, T. (2019). Ihrovi tekhnolohii yak innovatsiynyi instrument formuvannia bibliotekno-informatsiinoho seredovyschcha upravlinnia znanniamy [Games technology as innovative tool for forming a library and information environment of knowledge management]. *Nauka i innovatsii – Science and Innovation*, 15(2), 91–104 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/scine15.02.083>

26. Vasylenko, O. M. et al. (2017). Informatsiino-komunikatsiina diialnist naukovykh bibliotek v umovakh rozvytku suspilstva znan [Information

and communication activities of scientific libraries in the conditions of the development of the knowledge society]. Kyiv [in Ukrainian].

27. Horovyi, V. M. et al. (2021). Biblioteky u formuvanni informatsiinoho resursu stratehichnykh komunikatsii ukrainskoho suspilstva [Libraries in the formation of information resource of Ukrainian society' strategic communications]. Kyiv [in Ukrainian].

28. Onyshchenko, O. (2019). Biblioteky v tsyfrovomu seredovyshchi: kurs na indyvidualnyi intehrovanyi servis [Libraries in the digital environment: a course on individual integrated service]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 53, 9–18 [in Ukrainian].

29. Hranchak, T. (2015) Naukovo-doslidna diialnist informatsiino-analitychnykh pidrozdiliv natsionalnykh bibliotek u rozvytku natsionalnoho informatsiinoho suverenitetu [Research Lines of Activity of Information and Analytical Departments of National Libraries in the Development of National Information Sovereignty]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 41, 39–53 [in Ukrainian].

30. Palchuk, V. (2019) Informatsiino-analitychni tekhnolohii bibliotek u rozvytku stratehichnykh komunikatsii [Libraries' information and analytical technologies in the development of strategic communications]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 53, 53–65 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.53.053>

31. Zozulia, S. (2015). Informatsiino-analitychna diialnist osvitianskykh bibliotek: stan i perspektyvy [Information and analytical activity of educational libraries: state and prospects]. *Elektronna biblioteka NAPN Ukrainy – Digital Library NAES of Ukraine* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://lib.iitta.gov.ua/7999/>

32. SIAZ pro nas [Information and analytical support service (IASS) about us]. *Tsentr doslidzhen sotsialnykh komunikatsii – Social Communication Research Centre* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://nbuviap.gov.ua/siaz/pro-nas-siaz>

33. Ukrainski vcheni stvoryly unikalnu tekhnolohiiu vyrobnytstva «prozoroi bronii» [Ukrainian scientists have created a unique technology for the production of “transparent armor”]. *Shliakhy rozvytku ukrainskoi nauky: suspilnyi dyskurs – Ways of Ukrainian Science Development: Social Discourse*, 9, 13 [in Ukrainian]. Retrieved from https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/shliahi_rozv_nauki/nauka09.2022.pdf

34. Proiektnyi ofis proponuie do uvahy politehnikiv hrantovyi konkurs «Innovatsiini tekhnologii dlia adaptivnoho maskuvannia» [The project office draws the attention of polytechnics to the grant competition “Innovative technologies for adaptive masking”]. *Shliakhy rozvytku ukrainskoi nauky: suspilnyi dyskurs – Ways of Ukrainian Science Development: Social Discourse*, 7, 25 [in Ukrainian]. Retrieved from https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/shliahi_rozv_nauki/nauka07.2022.pdf

35. NFPA nadaie sotsialno-psykholohichni posluhy postrazhdalym, yaki perezhyly nasylstvo, u 13 mistakh Ukrainy [UNFPA organizes social and psychological services to victims of violence, which are provided in 13 cities of Ukraine]. *Informatsiini mozhyvosti podolannia stresu – Informational Opportunities to Overcome Stress*, 4, 242–244 [in Ukrainian]. Retrieved from https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/inf_moz_pod_stresy/2022_Stres_4.pdf

36. Horovyi, V. M., Strunhar, V. V., Lobuzina K. V. et al. (2019). Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho v naukovo-informatsiinomu prostori (2000–2018) [V. I. Vernadsky National Library of Ukraine in the scientific and information space (2000–2018)]. Kyiv [in Ukrainian].

37. Horovyi, V. (2023). Sotsialni merezhi yak instrument suspilnoi konsolidatsii [Social networks as a tool of public consolidation]. *Shliakhy rozvytku ukrainskoi nauky: suspilnyi dyskurs – Ways of Ukrainian Science Development: Social Discourse*, 1, 44–51 [in Ukrainian]. Retrieved from https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/shliahi_rozv_nauki/nauka01.2023.pdf

Стаття надійшла до редакції 17.03.2023.

Oleg Natarov,

Junior Researcher,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holosiivskiy Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: big-olegnat@bigmir.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1183-2323>

Web of Science Researcher ID: HDN-8208-2022

Enhancing of the Information and Communication Activities of Libraries in Ukraine under Martial Law (case of the Information and Analytical Support Service (IASS) of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine)

During the war unleashed by Russia against Ukraine, and in the context of post-war challenges to the Ukrainian state and society, the relevance of issues of operational coverage of the activities of Ukrainian scientists, primarily those aimed at strengthening

the defence and security of the state, has significantly increased. Accordingly, the need to intensify communication activities between the scientific community and society, public authorities, etc. has significantly increased under modern conditions.

Today the library is the basic social and communicative structure that concentrates the communicative culture of society and provides communication processes with the use of documents, information and knowledge. It is noted that today in Ukraine the perception of information and analytical activity as an integral component of libraries' scientific and informational work has been fully established, as well as the information and analytical products themselves have become an important means of communication between the library and the user, namely, the consumer of information. Attention is focused on the fact that under conditions of a full-scale war, unleashed by Russia against Ukraine, the role of library and information centers, which possess information and analytical resources capable to counteract the spread of enemy narratives, as well as forming and spreading the national narrative of Ukraine, is significantly strengthened.

The article reflects the activity of the Service of information and analytical support of public authorities of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine on the operative provision of users, in particular the authorities, with the materials on socially significant topics. In particular, as an example of effective activity in informing the society about the research and developments of Ukrainian scientists related to the strengthening of defence and security of the state, the publication and distribution of materials of the issue of information and analytical bulletin "Ways of Development of Ukrainian Science: Public Discourse" is considered.

Thus, it was concluded that the activity of the Information and analytical support service (IASS) of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, which operates in the field of operational provision of users with materials of socially significant topics, indicates that the library continues to play an important role as a communication institution even under martial law.

Keywords: information and communication activities, Ukrainian scientists, NAS of Ukraine, martial law, scientific libraries, Information and analytical support service.